

Jelena Tešanović

UDK 616.711:159.944.4-055.2

Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju

„Dr Miroslav Zotović“

(Zdravstvena i klinička psihologija), Banja Luka

LOKUS KONTROLE I KOPING STRATEGIJE KOD ŽENA SA CERVICALNIMSINDROMOM

Cilj ovog istraživanja je ispitivanje na koji način se pacijentkinje sa dijagnozom cervikalnog sindroma najčešće suočavaju sa životnim i zdravstvenim problemima, ako su kao kriterijumske varijable uključene koping strategije i lokus kontrole. U tu svrhu, istraživanje je sprovedeno u Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“ na uzorku od 76 ispitanika ženskog pola sa dijagnozom cervikalnog sindroma. Od primjenjenih instrumenata korišteni su Rotterova skala unutrašnjeg naprema vanjskom mjestu kontrole potkrepljenja ili RI-E skala i Upitnik suočavanja sa stresnim situacijama Endlera i Parkera (CISS). Dobijeni rezultati pokazuju da je kod ispitanica u većini slučajeva dominantan spoljašnji lokus kontrole, te da se u stresnim situacijama često ili uvijek racionalno usmjeravaju na problem. Najizraženiji spoljašnji lokus kontrole je kod slobodnih ispitanica i udovica, a razlike su na granici statističke značajnosti. Ovi nalazi mogu imati implikacije za psihološku i medicinsku praksu kroz edukaciju pacijenata o adekvatnim načinima suočavanja sa bolešću te ukazivanju na pozitivan uticaj internalnosti na prevenciju bolesti.

Ključne riječi: Cervikalni sindrom, lokus kontrole, koping strategije, stres, žene

LOCUS OF CONTROL AND COPING STRATEGIES OF WOMEN WITH DIAGNOSED CERVICAL SYNDROME

Goal of this study is to examine how female patients with diagnosed cervical syndrome mostly cope with their life and health problems if coping strategies and locus of control are included as criterion variables. These findings may have implications in psychological and medical practice through patient education about adequate ways of dealing with disease and indication to a positive impact of internality on disease prevention. For this purpose, the study was conducted in the Institute of Physical Medicine and Rehabilitation “Dr Miroslav Zotovic” on a sample of 76 female

patients diagnosed with cervical syndrome. We used Rotter scale of internal-external locus of control or RI-E scale and Questionnaire of coping inventory for stressful situations by Endler and Parker (CISS) as applied instruments. Obtained results show that in most cases with examined patients outer locus of control is dominant, and that in stressful situations they often or always focus on the problem. Most expressed locus of control is for singles and widows, and differences are on the edge of statistical significance.

Keywords: cervical syndrome, locus of control, coping strategies, stress, women